

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 162/19	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	5		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA			
0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji			
Wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia (...) r., sygn. akt (...)			
1.2. Podmiot wnoszący apelację			
# oskarżyciel publiczny			
# oskarżyciel posiłkowy			
# oskarżyciel prywatny			
# obrońca			
# oskarżony albo skazany w sprawie o			

wydanie wyroku łącznego			
# inny			
0.11.3. Granice zaskarżenia			
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu		

	przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania	

	środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka				
#	art. 439 k.p.k.				
#	brak zarzutów				
0.11.4. Wnioski					
#	uchylenie	#	zmiana		
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy					
0.12.1. Ustalenie faktów					
0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
1. 2.		Wszyscy oskarżeni objęci wyrokiem Sądu II instancji J. N.	- Status oskarżonych: K. F., J. N. jako osób niekaranych. - Uprzednia (niejednokrotna) karalność oskarżonych: Ł.	Informacje o osobie z Krajowego Rejestru Karnego Zaświadczenie o znaniu ojcostwa z (...) Deklaracja (...)	k. 5999-6007, (...)- (...) (...)- (...) k. 6075, 6046-6079

			N. (1), J. L., A. M. (1) i D. W.. - Sytuacja rodzinna i zarobkowa oskarżonego J. N. w chwili orzekania przez Sąd II instancji.	
0.12.2. Ocena dowodów				
0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		
1. 2.	Informacje o osobie z Krajowego Rejestru Karnego Zaświadczenie o uznaniu ojcostwa z (...) Deklaracja (...)	Były to dokumenty, z których dowód dopuszczono w toku postępowania apelacyjnego z urzędu. Z uwagi na urzędowy charakter tych dokumentów i niekwestionowanie ich wiarygodności przez żadną ze stron, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw by wiarygodność tę poddać w wątpliwość.		

Dokumenty te miały przy tym znaczenie dla rozstrzygnięcia, jako dostarczające wiedzy o okolicznościach stanowiących przesłanki orzeczenia w przedmiocie kary (w odniesieniu do oskarżonego J. N.).

Były to dokumenty przedłożone przez obrońcę oskarżonego J. N..

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw, by wiarygodność tych dokumentów poddać w wątpliwość; miały one przy tym znaczenie pomocnicze, jako dostarczające wiedzy o okolicznościach stanowiących przesłanki orzeczenia w przedmiocie kary, w tym właściwościach i warunkach osobistych wymienionego oskarżonego.

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków	
---	--

Lp.	Zarzut	
I. II.	<p>Apelacja prokuratora na niekorzyść oskarżonych: A. M. (1), Ł. N. (1), J. L., D. W., K. F. i J. N.:</p> <p>1. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na dowolnym, albowiem opartym na wybiórczo ocenionym materiale dowodowym, przyjęciu, że A. M. (1), Ł. N. (1), J. L., D. W., J. N. i K. F., nie popełnili każdego z zarzuconych im zachowań, podczas gdy kompleksowo i rzetelnie ocenione dowody nakazują wniosek przeciwny.</p> <p>2. Naruszenie przepisu postępowania, art. 168b k.p.k., które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, z uwagi na uznanie, że pomimo oparcia i podtrzymywania aktu oskarżenia, w zakresie wszystkich oskarżonych, m.in. na dowodach uzyskanych w toku kontroli operacyjnej o kryptonimie G., jak również niezależnie od brzmienia art. 21 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeksu postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016r., poz. 437), nie było możliwym uwzględnienie wyników</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

tej kontroli wobec K. F. i J. N., niewskazanych w pierwotnym orzeczeniu o jej zarządzeniu, którym zarzucono bądź przypisano nadto czyny niewymienione w katalogu w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz. U. z 2019r., poz. 161).

3. Naruszenie przepisu prawa materialnego, art. 85 § 1 k.k., z uwagi na wymierzenie wobec D. W., w punkcie 16-stym wyroku, kary łącznej grzywny pomimo, że karę tego rodzaju wymierzono wymienionemu tylko za jedno z przypisanych przestępstw (pkt 15-sty wyroku).

4. Rażąca niewspółmierność kar łącznych orzeczonych wobec A. M. (1), Ł. N. (1), J. L., J. N. i D. W., wymierzonych na zasadach pełnej absorpcji, względnie z nadmiernym uwzględnieniem tej reguły, pomimo wielości przypisywanych wymienionym zachowań, ich różnorodzajowości, okoliczności osobistych sprawców, a nade wszystko wbrew oczekiwaniom w zakresie prewencji indywidualnej i ogólnej.

A. oskarżonego J. N., adwokat M. I.:

1. Błąd w ustaleniach fatycznych przyjętych za podstawę orzeczenia o winie oskarżonego za czyn przypisany w pkt. 20 poprzez przyjęcie, że paserstwo dotyczyło pojazdu F. (...), gdy tymczasem na posesji oskarżonego znaleziono jedynie poszczególne części pochodzące z tego samochodu a w zgromadzonym materiale dowodowym brak jest jakichkolwiek wskazań, że oskarżony przyjął ten samochód w całości albo że dokonał jego demontażu a zatem można co

najwyżej przyjąć, że dopuścił się on paserstwa części samochodowych.

2. **Naruszenie przepisów prawa materialnego, art. 46 k.k.**, poprzez zobowiązanie w pkt. 23 oskarżonego J. N. do naprawienia solidarnie z Ł. N. (1) i A. M. (1) szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz (...) SA w W. kwoty 16 294,81 zł, 1046,34 zł, 3854,92 zł, w sytuacji gdy nie wiadomo jakich zdarzeń powyższe kwoty mają dotyczyć a z pewnością nie wiążą się one z przestępnym działaniem oskarżonego, któremu przypisano paserstwo C. (...) odzyskanego przez właściciela oraz części do F. (...), których wartość nie została omówiona w treści uzasadnienia wyroku.

3. **Rażąca niewspółmierna surowość bezwzględnej kary** 1 roku pozbawienia wolności czym do ww. naruszenia doszło wskutek nieuwzględnienia całokształtu zachodzących w sprawie okoliczności łagodzących, w tym uprzedniej niekaralności oskarżonego, czasu popełnienia przestępstwa do którego doszło 10 lat temu, wartości mienia będącego przedmiotem paserstwa przypisanego oskarżonemu a także niezachowania przez Sąd wewnętrznej sprawiedliwości wyroku, gdzie kary wobec oskarżonych są zróżnicowane, przy korzystniejszych dla oskarżonego N. okolicznościach w jakich dopuścił się zarzucanych czynów.

Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny

Uwagi wstępne

W pierwszej kolejności zauważyć należało, że spośród podmiotów apelujących w niniejszej sprawie, **wnioski o uzasadnienie wyroku Sądu II instancji** złożyli wyłącznie obrońca oskarżonego J. N., adwokat M. I. oraz prokurator, który ponadto pismem złożonym dnia (...) r. uściślił, że jego wniosek o uzasadnienie dotyczy części wyroku w zakresie uchylecia wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, a zatem, wyłącznie co do oskarżonych A. M. (1), Ł. N. (1), J. L. i D. W.. Z uwagi na to, na podstawie art. 423 § 1 a k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., treścią niniejszego uzasadnienia (w jego **części 3**) objęto analizę zarzutów zawartych w apelacjach wymienionych wnioskujących i to w zakresie wskazanym w ich wnioskach, zaś motywy rozstrzygnięć kasatoryjnych i reformatoryjnych Sądu II instancji, w tym zarówno wynikających z uwzględnienia apelacji, jak i z innych przyczyn – kompleksowo zaprezentowano w **części 5.2 i 5.3** niniejszego uzasadnienia.

Ad. I.1.

Zarzut ten okazał się zasadny w niewielkim tylko zakresie – co omówiono w **części 5.3.1.** niniejszego uzasadnienia, gdzie odniesiono się m.in. do tych uwag apelującego, które okazały się przydatne dla rozstrzygnięcia sprawy. W tym miejscu zauważyć należało jedynie, że trafne uwagi apelującego prokuratora dotyczyły w szczególności nienależytego wykorzystania potencjału dowodowego materiałów pochodzących z kontroli operacyjnej w zakresie postawionych oskarżonym zarzutów, obejmujących czyny ujęte w

katalogu art. 19 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U.2024.145 t.j.).

Dalej jednakże idące krytyczne uwagi prokuratora, odnoszące się do szczegółowej oceny podstaw dowodowych zaskarżonego rozstrzygnięcia, były co najmniej przedwczesne (art. 436 k.p.k.), a to wobec stwierdzenia fundamentalnych braków zaskarżonego wyroku, skutkujących wydaniem przez Sąd odwoławczy orzeczeń kasatoryjnych, co do sprawstwa i winy oskarżonych.

Z kolei – w kontekście uwag poczynionych poniżej, w odniesieniu do pkt I.2. – oczywiście nietrafne było kwestionowanie przez prokuratora rozstrzygnięcia **uniewinniającego K. F.** od zarzuconego jej czynu z art. 279 § 1 k.k. (nienależącego do wspomnianej wyżej kategorii tzw. czynów katalogowych).

Ad. I.2.

Bezzasadne – ze swej istoty i to niezależnie od wyniku sprawy – okazało się stanowisko apelującego prokuratora wyrażone w ramach zarzutu naruszenia **art. 168b k.p.k.**

Wbrew przekonaniu apelującego, materiał uzyskany w toku kontroli operacyjnej w przedmiotowej sprawie, mógł stanowić dowód wyłącznie w odniesieniu do przestępstw tzw. katalogowych, tj. ujętych w przepisach art. 19 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U.2024.145 t.j.). Tylko w odniesieniu do tej kategorii przestępstw, kontrola operacyjna może być zarówno w pełni legalnie zarządzona, jak i objęta tzw. zgodą następczą. Do wspomnianych

przestępstw katalogowych należy zaś przestępstwo z art. 258 § 1 k.k. (art. 19 ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy o Policji), nie należy natomiast czyn z art. 291 § 1 k.k., zaś czyn z art. 279 § 1 k.k., został do katalogu włączony już po wydaniu zaskarżonego wyroku, bo dnia (...) r., na mocy przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z powołaniem (...) Biura (...) (Dz.U.2021.2447).

Wbrew stanowisku apelującego, wskazanej powyżej zasady nie zmieniło wejście w życie – w dniu 15 kwietnia 2016 r., na mocy ustawy zmieniającej z dnia 11 marca 2016 r. (Dz.U.2016.437) – przepisów art. 168b k.p.k. Przypomnieć należało, że w doktrynie i orzecznictwie podniesiono istotne wątpliwości co do konstytucyjności art. 168b k.p.k., dotyczące możliwości rozszerzenia zgody na przestępstwa inne, niż ujęte we wspomnianym katalogu. Wątpliwości te wyjaśniła uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2018 r., sygn. I KZP 4/18, w której stwierdzono, że użyte w art. 168b k.p.k. sformułowanie "innego przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego innego niż przestępstwo objęte zarządzeniem kontroli operacyjnej" obejmuje swoim zakresem wyłącznie te przestępstwa, co do których sąd może wyrazić zgodę na zarządzenie kontroli operacyjnej, w tym te, o których mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2067 t.j. z późn. zm.).

Stwierdzić zatem należało, że w sytuacji procesowej zaistniałej w niniejszej sprawie, brak było przesłanek, które umożliwiłyby objęcie zgodą na zarządzenie kontroli operacyjnej lub wydanie

tw. zgody następczej na wykorzystanie materiałów z prowadzonej kontroli operacyjnej w sprawie przeciwko oskarżonym w zakresie zarzuconych im czynów wypełniającego znamiona przestępstwa z art. 279 § 1 k.p.k., czy art. 291 § 1 k.k. Wykluczało to możliwość wykorzystania wymienionych materiałów, jako podstaw dowodowych ustaleń faktycznych dotyczących wymienionych czynów.

W kontekście powyższych uwag, oczywiście nietrafne było kwestionowanie przez prokuratora rozstrzygnięcia uniewinniającego **K. F. od zarzuconego jej czynu z art. 279 § 1 k.k.** Sąd I instancji w tym wypadku słusznie wskazał, że wymienionej oskarżonej nie postawiono zarzutu udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, a jedynie czyn z art. 279 § 1 k.k., nie należący do katalogu wymienionego w ustawie o Policji, co implikowało wniosek, że stosowana wobec niej rejestracja rozmów telefonicznych nie była prowadzona zgodnie z prawem i nie mogła stanowić dowodu. Sąd I instancji zatem, swoich ustaleń faktycznych dotyczących K. F. nie opierał na tym dowodzie, a żaden z pozostałych nie wykazał winy oskarżonej (vide: str. 78 uzasadnienia zaskarżonego wyroku).

Podzielić należało natomiast stanowisko apelacji prokuratora w tym zakresie, w jakim wytknął nienależyte wykorzystanie potencjału dowodowego materiałów uzyskanych w drodze kontroli operacyjnej co do zarzuconego oskarżonemu J. N. czynu katalogowego z art. 258 § 1 k.k. – co szerzej omówione ostało w **części 5.3.1.** niniejszego uzasadnienia, w

uwagach do pkt II rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego.

Ad. II.1

Bezasadny i to w stopniu oczywistym, okazał się podniesiony w apelacji obrońcy oskarżonego J. N., **zarzut błędu w ustaleniach faktycznych**, leżących u podstaw stwierdzenia sprawstwa i winy tego oskarżonego co do czynu przypisany mu w **pkt. 20** sentencji wyroku.

Apelująca, zarzucając Sądowi I instancji wadliwe przypisanie oskarżonemu paserstwa co do pojazdu F. (...), nie zaś wyłącznie co do poszczególnych jego części, znalezionych na posesji oskarżonego, zdawała się nie dostrzegać, że w ww. pkt 20, przypisano oskarżonemu czyn z art. 291 § 1 k.k., polegający na pomocy w ukryciu części i elementów wyposażenia samochodu marki F. (...) o numerze nadwozia (...), w postaci fragmentów karoserii wymienionych skrupulatnie w pkt XI części historycznej wyroku. Oskarżonemu nie przypisano zatem paserstwa co do całego pojazdu; tym samym apelująca podjęła polemikę z nieistniejącym ustaleniem Sądu I instancji, gdy tymczasem przedmiotowe okoliczności ustalone zostały zgodnie ze stanowiskiem obrony.

Dodać należało, że podstawami dowodowymi przypisania oskarżonemu ww. czynu były w szczególności wyjaśnienia samego J. N.. Stąd w omawianym przypadku nie było potrzeby opierania ustaleń na wadliwych – w odniesieniu do tzw. czynów niekatalogowych – dowodach z materiałów z kontroli operacyjnej.

Ad. II.2.

Apelująca obrońca oskarżonego J. N. miała rację, wskazując, że rozstrzygnięcie zawarte w **pkt 23** sentencji zaskarżonego wyroku, zobowiązujące, na podstawie art. 46 k.k., oskarżonego N. (solidarnie z dwoma innymi współoskarżonymi) do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem, nie zostało przez Sąd I instancji należycie umotywowane. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku na próżno szukać wskazania podstaw dowodowych i faktycznych tego rozstrzygnięcia, w szczególności wyjaśnienia tego, z jakich okoliczności wynikały przyjęte przez Sąd I instancji kwoty, a nawet tego, z jakimi konkretnie czynami przypisanymi oskarżonemu N. wiązały się owe szkody. To ostatnie wskazanie nie wynikało nawet z treści samego spornego rozstrzygnięcia z pkt 23 zaskarżonego wyroku.

Niezależnie od powyższego, kwestionowane omawianym zarzutem apelacji, orzeczenie w przedmiocie obowiązku naprawienia szkody i tak nie mogło się ostać, a to w konsekwencji uchylenia rozstrzygnięć w przedmiocie sprawstwa i winy oskarżonych, w tym J. N., Ł. N. (1) i A. M. (1).

Ad. I.3., I.4., II.3.

Zgodnie z **art. 436 k.p.k.**, sąd może ograniczyć rozpoznanie środka odwoławczego tylko do poszczególnych uchybień, podniesionych przez stronę lub podlegających uwzględnieniu z urzędu, jeżeli rozpoznanie w tym zakresie jest wystarczające do wydania orzeczenia, a rozpoznanie pozostałych uchybień byłoby

<p>przedwczesne lub bezprzedmiotowe dla dalszego toku postępowania.</p> <p>W przedmiotowej sprawie, wobec wydania przez Sąd odwoławczy rozstrzygnięć kasatoryjnych co do sprawstwa i winy oskarżonych, rozpoznawanie zarzutów dotyczących orzeczeń o karze – było co najmniej przedwczesne.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>1.</p> <p>Apelacja prokuratora:</p> <p>1. O uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie orzeczenia o sprawstwie, winie i karze oskarżonych A. M. (1), Ł. N. (1), J. L., J. N., D. W. i K. F. i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P..</p> <p>2.</p> <p>A. oskarżonego J. N., adwokat M. I.:</p> <p>1. O uchylenie pkt. 23 zaskarżonego wyroku w części dotyczącej solidarnej zapłaty na rzecz (...) SA w W. kwoty 16 294, 81zł, 1046, 34 zł, 3 854, 92 zł.</p> <p>2. O zmianę pkt. 20 zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, że czyn z art. 291 § 1 k.k. dotyczył części pochodzących z samochodu F. (...), a nie całego pojazdu.</p> <p>3. O zmianę kary łącznej orzeczonej zaskarżonym wyrokiem wyroku poprzez jej złagodzenie i wymierzenie kary do 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Ad. 1.1.

Wniosek ten okazał się finalnie zasadny w odniesieniu do rozstrzygnięć dotyczących oskarżonych A. M. (1), Ł. N. (1), J. L., D. W. i częściowo J. N., jakkolwiek nastąpiło to z innych przyczyn, niż naprowadzone w zarzutach apelacji prokuratora – te bowiem trafne były w niewielkim jedynie zakresie.

Wniosek o uchylenie rozstrzygnięcia był natomiast niezasadny w odniesieniu do oskarżonej K. F., w przypadku której rozstrzygnięcie uniewinniające nie było dotknięte żadnymi wadami.

Ad. 2.1.

Wniosek ten okazał się finalnie trafny, jakkolwiek nastąpiło to zasadniczo z innych przyczyn, niż naprowadzone w zarzutach apelacji obrońcy oskarżonego. Konieczność wyeliminowania z obrotu prawnego rozstrzygnięcia zawartego w **pkt 23** sentencji zaskarżonego wyroku, zobowiązującego na podstawie art. 46 k.k., oskarżonego N. (solidarnie z dwoma innymi współoskarżonymi) do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem, była bowiem konsekwencją uchylenia rozstrzygnięć w przedmiocie sprawstwa i winy oskarżonych, w tym J. N., Ł. N. (1) i A. M. (1).

Ad. 2.2.

Jak wskazano powyżej, apelująca obrońca oskarżonego J. N. nie wykazała zasadności zarzutu, którym kwestionował prawidłowość

ustaleń co do przedmiotu paserstwa, przypisanego oskarżonemu w pkt 20 sentencji wyroku. Stąd brak było podstaw do dokonywania postulowanej przez apelującą zmiany opisu tego czynu, bowiem opis ten obejmował przedmiot paserstwa zgodny ze stanowiskiem strony, tj. części pojazdu, a nie cały pojazd.

Ad. 2.3.

Wniosek ten stał się bezprzedmiotowy, w następstwie pojawienia się konieczności orzeczenia wobec oskarżonego N. nowej kary łącznej pozbawienia wolności, w miejsce tej, orzeczonej przez Sąd I instancji w pkt 22 części rozstrzygającej wyroku. Wymiar nowej kary łącznej był przy tym faktycznie korzystniejszy dla oskarżonego, jednakże nie wynikało to z uznania kary łącznej orzeczonej przez Sąd I instancji za zbyt surową, ale z faktu, że po częściowym uchyleniu rozstrzygnięcia w przedmiocie sprawstwa i winy oskarżonego, połączeniu podlegały dwie (nie zaś trzy) kary jednostkowe pozbawienia wolności.

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>Pkt. I wyroku</p> <p>Pkt. III.a wyroku</p>	<p>1.</p> <p>Wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. w odniesieniu do oskarżonych: A. M. (1), Ł. N. (1), J. L. i D. W..</p> <p>2.</p> <p>Częściowo wadliwe wskazanie przez Sąd I instancji przepisów stanowiących podstawę prawną skazania, wymiaru kary oraz środka karnego, za czyny przypisane</p>

	oskarżonemu J. N. w pkt 20 i 21 części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku.
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
<p>Ad. 1</p> <p>Jak wynika z przepisów art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k., niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia sąd odwoławczy uchyla zaskarżone orzeczenie, jeżeli oskarżony w postępowaniu sądowym nie miał obrońcy w wypadkach określonych w art. 79 § 1 i 2 oraz art. 80 lub obrońca nie brał udziału w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy. Sytuacja taka wystąpiła w przypadku oskarżonych A. M. (1), Ł. N. (1), J. L. i D. W. – co omówiono w części 5.3. niniejszego uzasadnienia, w ramach motywów uchylenia orzeczonego w pkt I uzasadnianego wyroku.</p> <p>Ad. 2</p> <p>Jak wynika z przepisów art. 455 k.p.k., nie zmieniając ustaleń faktycznych, sąd odwoławczy poprawia błędną kwalifikację prawną niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów.</p> <p>Sąd odwoławczy zobligowany był rozważyć z urzędu kwestię prawidłowości podstawy prawnej skazania, co szczegółowo opisano w części 5.2 niniejszego uzasadnienia w ramach motywów zmiany orzeczonej w pkt III.a. uzasadnianego wyroku.</p>	
5. ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
0.3Pkt. IV wyroku	Przedmiot utrzymania w mocy
<p>Zaskarżony wyrok utrzymano w mocy w części wykraczającej poza zakres zmian i uchylenia, opisanych w częściach 5.2 i 5.3 niniejszego uzasadnienia, a zatem w części, obejmującej:</p> <p>- zawarte w pkt 13 jego sentencji, rozstrzygnięcie uniewinniające oskarżoną K. F. od zarzutu</p>	

<p>popelnienia czynu opisanego w punkcie VI. (XIII wg aktu oskarzenia),</p> <p>- zawarte w pkt 20 i 21 jego sentencji, rozstrzygnięcia w przedmiocie sprawstwa i winy oraz kar jednostkowych i środka karnego, dotyczące oskarżonego J. N. – za wyjątkiem uzupełnienia podstawy prawnej skazania i wymiaru kary oraz środka karnego.</p>	
<p>Związłe o powodach utrzymania w mocy</p>	
<p>Z uwagi na to, że apelujący prokurator bezzasadnie kwestionował zawarte w pkt 13 zaskarżonego wyroku, rozstrzygnięcie uniewinniające oskarżoną K. F. od czynu opisanego w punkcie VI części historycznej wyroku, zarzuconego jej w pkt XIII aktu oskarżenia, rozstrzygnięcie to zasługiwało na aprobatę. Przy czym z uwagi na sygnalizowane na wstępie ograniczenie zakresu uzasadnienia wyroku Sądu II instancji, stanowisko apelacji prokuratora w części dotyczącej oskarżonej K. F. nie było szerzej omawiane w niniejszym dokumencie.</p> <p>Z kolei apelująca obrońca oskarżonego J. N. nie zdołała skutecznie zakwestionować konkluzji Sądu I instancji, leżącej u podstaw rozstrzygnięcia z pkt 20 sentencji zaskarżonego wyroku i nie kwestionowała w ogóle rozstrzygnięcia z pkt 21 – w przedmiocie wypełnienia przez ww. oskarżonego w sposób zawiniony ustawowych znamion czynów opisanych w pkt XI i XII części historycznej wyroku; nadto żadna ze stron nie kwestionowała wymiaru kar jednostkowych orzeczonych za te czyny, a Sąd odwoławczy nie znalazł podstaw by uczynić to z urzędu.</p> <p>Wobec tego zawarte w pkt 20 i 21 sentencji zaskarżonego wyroku, rozstrzygnięcia w przedmiocie sprawstwa i winy oraz kar jednostkowych i środka karnego, dotyczące oskarżonego J. N. utrzymano w mocy – za wyjątkiem uzupełnienia podstawy prawnej skazania i wymiaru kary oraz środka karnego (co omówiono poniżej w części 5.2 niniejszego uzasadnienia).</p>	
<p>0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>0.1Pkt. III.a. wyroku</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>

<p>Kwalifikacja prawna w zakresie podstawy prawnej skazania, wymiaru kary oraz środka karnego, za czyny przypisane oskarżonemu J. N. w pkt 20 i 21 części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku, poprzez jej uzupełnienie o przepis art. 4 § 1 k.k. i przyjęcie brzmienia ustawy obowiązujące przed 1 lipca 2015 r., jako względniejszego dla oskarżonego.</p>	
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>	
<p>Jak wskazano powyżej (w części 4 niniejszego uzasadnienia) – z uwagi na dyspozycję art. 455 k.p.k. – Sąd odwoławczy zobligowany był rozważyć z urzędu kwestię prawidłowości podstawy prawnej skazania.</p> <p>W przypadku czynów przypisanych oskarżonemu J. N. w wymienionych wyżej punktach części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku, tj. czynów z art. 291 § 1 k.k. i z art. 263 § 2 k.k., ustawa karna obowiązująca w chwili ich popełnienia – a zatem w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. – była dla sprawcy względniejsza, niż obowiązująca w chwili orzekania, chociażby z uwagi na zasady orzekania kary łącznej, nieprzewidujące obligatoryjnego nadzwyczajnego obostrzenia dolnej granicy tej kary. W tym przypadku zastosowanie znajdował zatem przepis art. 4 § 1 k.k., którego jednakowoż nie powołano w podstawie prawnej rozstrzygnięć skazujących, zawartych w wyroku Sądu I instancji. W tej sytuacji, wadliwość tę należało poprawić, poprzez przywołanie przepisu art. 4 § 1 k.k. w podstawie prawnej skazania, wymiaru kary i środka karnego.</p>	
<p>o.2Pkt. III.b. wyroku</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>
<p>Rozstrzygnięcie w przedmiocie kar łącznych, zawarte w pkt 22 części rozstrzygającej wyroku, poprzez uchylenie orzeczenia o karach łącznych pozbawienia wolności i grzywny oraz wymierzenie oskarżonemu J. N. nowej kary łącznej 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres 2 lat próby.</p>	
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>	
<p>W pierwszej kolejności zauważyć należało, że w przypadku oskarżonego J. N. w następstwie uchylenia</p>	

rozstrzygnięcia co czynu przypisanego mu w pkt 19 sentencji zaskarżonego wyroku (co omówione zostało w części 5.3 niniejszego uzasadnienia), w obrocie prawnym pozostała jedna tylko kara grzywny (orzeczona w pkt 20 części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku) oraz dwie kary jednostkowe pozbawienia wolności, orzeczone w pkt 20 i 21 wyroku.

W konsekwencji powyższego, brak było podstaw do orzekania wobec oskarżonego kary łącznej grzywny – wobec czego orzeczenie o karze łącznej grzywny uchylono. Pojawiła się natomiast konieczność orzeczenia wobec oskarżonego **nowej kary łącznej pozbawienia wolności**, w miejsce tej, orzeczonej przez Sąd I instancji w pkt 22 części rozstrzygającej wyroku.

Połączeniu podlegały zatem w przypadku oskarżonego J. N. dwie (nie zaś trzy) kary jednostkowe pozbawienia wolności, orzeczone przez Sąd I instancji w pkt 20 i 21 wyroku, tj. dwie kary 6 miesięcy pozbawienia wolności. W myśl przepisów art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia (...) r.) w zw. z art. 4 § 1 k.k., dawało to granice orzekanej kary łącznej od 6 miesięcy pozbawienia wolności (najwyższa z kar jednostkowych) do 1 roku pozbawienia wolności (suma kar). Sąd Apelacyjny, ocenił, że kara łączna winna być w przypadku oskarżonego J. N. ukształtowana w oparciu o zasadę asperacji (wypośrodkowania kar) i to na podstawie względniejszych dla sprawców przepisów obowiązujących w chwili popełnienia czynów, tj. wg. stanu prawnego obowiązującego przed dniem (...) r.

Za zastosowaniem wobec oskarżonego zasady asperacji przy wymiarze kary łącznej, przemawiał stosunkowo bliski (bo niespełna 4-miesięczny) odstęp czasowy pomiędzy dwoma przypisanymi mu czynami, popełnionymi w dniu (...) r.

Z drugiej jednak strony, Sąd Apelacyjny nie doszukał się w odniesieniu do oskarżonego i jego czynów, takich okoliczności, które uzasadniałyby ukształtowanie wymiaru kary łącznej w oparciu o zasadę absorpcji. Czyny te naruszały bowiem różne dobra prawem chronione (art. 291 § 1 k.k. i art. 263 § 2 k.k.); żaden z nich nie był też na tyle mało znaczący, by orzeczone zań kara mogła zostać – bez uszczerbku dla sprawiedliwego wyroku – pochłonięta w całości przez najsurowszą z kar.

W tej sytuacji, za adekwatną w przypadku oskarżonego J. N. karę łączną uznać należało – orzeczoną na

podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r.) w zw. z art. 4 § 1 k.k., karę **8 miesięcy pozbawienia wolności**. Tak ukształtowana nowa kara łączna uwzględniała przy tym wszystkie dyrektywy wymiaru kary łącznej, w tym związku podmiotowo przedmiotowe pomiędzy przypisanymi oskarżonemu czynami.

Sąd Apelacyjny ocenił przy tym, że w odniesieniu do oskarżonego J. N. zachodziła **pozytywna prognoza kryminologiczna**, a to z uwagi na brak demoralizacji oskarżonego, wynikający z jego statusu osoby niekaranej oraz sposobu zachowania po popełnieniu czynu, w tym okoliczności, że oskarżony w ciągu kilkunastoletniego okresu, jaki upłynął od czasu jego przestępczej działalności, nie wszedł ponownie w konflikt z prawem, ale wykazywał się ustabilizowanym trybem życia i prawidłowo realizował swoje role społeczne. Na korzyść oskarżonego – w kontekście ustalania prognozy kryminologicznej – przemawiała też jego postawa procesowa w niniejszej sprawie. Zważyć bowiem należało, że ustalenia faktyczne leżące u podstaw utrzymanych w mocy rozstrzygnięć skazujących, poczynione zostały w dużej mierze w oparciu o wyjaśnienia oskarżonego N., przyznającego się w tym zakresie do winy.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznał za zasadne, by na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt.1 k.k. (w ich brzmieniu obowiązującym do dnia (...) r.) w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego J. N. kary łącznej 8 miesięcy pozbawienia wolności **warunkowo zawiesić** na okres 2 lat próby.

0.1Pkt. III.c. wyroku

Przedmiot i zakres zmiany

Dotyczące oskarżonego J. N., rozstrzygnięcie w przedmiocie **zaliczenia okresu faktycznego pozbawienia wolności w sprawie**, poprzez przyjęcie, że okres od dnia (...) r., podlega zaliczeniu na poczet kary grzywny, a w konsekwencji uznanie tej kary za wykonaną do wysokości dziesięciu stawek dziennych z orzeczonych siedemdziesięciu.

Zwięźle o powodach zmiany

Było to rozstrzygnięcie o charakterze porządkującym – dostosowujące zawarte w pkt 24 zaskarżonego

wyroku, rozstrzygnięcie w przedmiocie **zaliczenia okresu pozbawienia wolności na poczet kary**, do zmienionej sytuacji prawnej oskarżonego J. N., powstałej w wyniku wydania w odniesieniu do niego rozstrzygnięcia reformatoryjnego w przedmiocie kary.

Rozstrzygnięcie to uwzględniało przepisy art. 63 § 1 k.k., zgodnie z którymi na poczet orzeczonej kary zalicza się okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, zaokrąglając w górę do pełnego dnia, przy czym jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności, dwóm dniom kary ograniczenia wolności lub dwóm dziennym stawkom grzywny.

Zauważyć też należało, że w przypadku warunkowego zawieszenia wykonania kary zaliczenie, o którym mowa w art. 63 k.k., powinno następować w pierwszej kolejności na poczet tej kary, która będzie efektywnie wykonywana (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 3 kwietnia 2018 r., II AKa 49/18; jak również: A. Marek, Komentarz..., teza 7 do art. 63; Z. Sienkiewicz (w:) M. Kalitowski, Z. Sienkiewicz, J. Szumski, L. Tyszkiewicz, A. Wąsek, Kodeks..., t. 2, teza 7 do art. 63, s. 141; wyroki SN: z dnia 20 sierpnia 1970 r., RNw 33/70, LEX nr 21325; z dnia 24 sierpnia 1988 r., V KRN 161/88, OSNPG 1988, Nr 12, poz. 129; z dnia 18 stycznia 1993 r., III KRN 158/92, LEX nr 22085). W przypadku zatem orzeczenia grzywny obok kary pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono, zaliczenie rzeczywistego okresu pozbawienia wolności w sprawie powinno nastąpić na poczet efektywnie wykonywanej grzywny.

Zatem w przypadku oskarżonego N., z uwagi na warunkowe zawieszenie wykonania kary łącznej pozbawienia wolności, zaliczenie okresu faktycznego pozbawienia wolności nastąpiło na poczet kary grzywny; przy czym – po uwzględnieniu wynikającego z powołanego przepisu sposobu zaliczenia – w odniesieniu do oskarżonego grzywnę należało uznać za wykonaną do wysokości 10 (z 70 orzeczonych) stawek dziennych.

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji

0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia		
Pkt. I wyroku	Wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. oraz konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości co do wszystkich rozstrzygnięć dotyczących oskarżonych: A. M. (1), Ł. N. (1), J. L. i D. W..	art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia		
<p>Jak wynika z przepisów art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k., niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia sąd odwoławczy uchyla zaskarżone orzeczenie, jeżeli oskarżony w postępowaniu sądowym nie miał obrońcy w wypadkach określonych w art. 79 § 1 i 2 oraz art. 80 lub obrońca nie brał udziału w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy. Przepis ten wiąże zatem wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z sytuacją, kiedy oskarżony – pomimo zaistnienia warunków obrony obligatoryjnej – w postępowaniu przed sądem nie miał obrońcy.</p> <p>Sytuacja taka miała miejsce w przypadku oskarżonych A. M. (1), Ł. N. (1), J. L. i D. W..</p> <p>Po pierwsze, w odniesieniu do tych oskarżonych wystąpiły bowiem warunki obrony obligatoryjnej, a wynikały one z przepisów art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. oraz art. 80 k.p.k., przy czym w przypadku drugiego z wymienionych przepisów – w jego brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. Konieczność zastosowania przepisu art. 80</p>		

k.p.k. w brzmieniu sprzed zmiany obowiązującej od dnia 1 lipca 2015 r., wynikała z normy intertemporalnej, zawartej w przepisach ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2013.1247). Zgodnie z art. 34 powołanej ustawy, w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, do zakończenia postępowania w danej instancji, przepis art. 80 ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy, stosuje się w brzmieniu dotychczasowym.

W przedmiotowej zaś sprawie postępowanie przed Sądem I instancji wszczęte zostało przed dniem 1 lipca 2015 r., bo w roku (...) (akt oskarżenia wpłynął do Sądu (...) r.). Zatem do momentu wydania zaskarżonego wyroku, Sąd I instancji związany był normą art. 80 k.k. w jego poprzednim brzmieniu, zgodnie z którym, oskarżony musi mieć obrońcę w postępowaniu przed sądem okręgowym jako sądem pierwszej instancji, jeżeli zarzucono mu zbrodnię lub jest pozbawiony wolności. W takim wypadku udział obrońcy w rozprawie głównej jest obowiązkowy, a w rozprawie apelacyjnej i kasacyjnej, jeżeli prezes sądu lub sąd uzna to za konieczne.

Ów warunek „pozbawienia wolności” był przy tym spełniony, gdy w toku danego postępowania zastosowano tymczasowe aresztowanie lub kontynuowano zastosowane uprzednio w postępowaniu przygotowawczym i jeśli trwało ono nadal w toku postępowania sądowego (począwszy od wniesienia aktu oskarżenia) lub gdy oskarżony był w czasie tegoż postępowania

pozbawiony wolności (w szerokim rozumieniu tego określenia).

Zważyć zaś należało, że oskarżony A. M. (1) był pozbawiony wolności w ramach tymczasowego aresztowania w niniejszej sprawie od dnia(...) r., potem zaś, już w czasie trwania postępowania jurysdykcyjnego przed Sądem I instancji, był pozbawiony wolności w innych sprawach karnych, w tym w okresach od (...) r. do co najmniej ogłoszenia wyroku (k. 5533).

Podobnie – oskarżony D. W. był pozbawiony wolności w ramach tymczasowego aresztowania w niniejszej sprawie od dnia (...) r., następnie zaś, już w czasie trwania postępowania jurysdykcyjnego przed Sądem I instancji, był pozbawiony wolności w innej sprawie karnej, w okresie od (...) r. do co najmniej zamknięcia przewodu sądowego (k. 5524-5526).

Również oskarżony Ł. N. (1) w czasie trwania postępowania jurysdykcyjnego przed Sądem I instancji, był pozbawiony wolności, był on bowiem tymczasowo aresztowany w niniejszej sprawie od dnia (...) r., a jednocześnie odbywał kary pozbawienia wolności w innej sprawie karnej (do dnia (...) r.).

Z kolei przepis art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. – w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. – stanowi, że w postępowaniu karnym oskarżony musi mieć obrońcę, jeżeli zachodzi uzasadniona wątpliwość, czy jego zdolność rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania swoim postępowaniem nie była w czasie popełnienia tego czynu wyłączona lub w znacznym stopniu ograniczona.

W przypadku tego przepisu brak jest normy intertemporalnej, analogicznej do tej, dotyczącej art. 80 k.k., niemniej jednak przed dniem 1 lipca 2015 r., dyspozycja art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k., obejmowała analogiczne przypadki, bowiem przepis ten stanowił wówczas, że w postępowaniu karnym oskarżony musi mieć obrońcę, jeżeli zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności.

Przy czym, jak wynika z przepisu art. 79 § 3 k.p.k., w wypadku obrony obligatoryjnej wynikającej m.in. z wystąpienia ww. wątpliwości, udział obrońcy w rozprawie jest obowiązkowy – chyba, że „Uznając za uzasadnioną opinię biegłych lekarzy psychiatrów, że czyn oskarżonego nie został popełniony w warunkach wyłączenia lub znacznego ograniczenia zdolności rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania swoim postępowaniem i że stan zdrowia psychicznego oskarżonego pozwala na udział w postępowaniu i prowadzenie obrony w sposób samodzielny i rozsądny, sąd orzeka, że udział obrońcy nie jest obowiązkowy” (§ 4 art. 79 k.p.k.).

Wątpliwości, o których mowa w ww. przepisie, w niniejszej sprawie z całą pewnością zachodziły w odniesieniu do oskarżonego Ł. N. (1) i J. L., bowiem w toku tego postępowania, po 1 lipca 2015 rok (vide tomy XXI i XXV akt głównych), zostali oni poddani jednorazowemu badaniu przez biegłych lekarzy psychiatrów i psychologów, którzy w wydanej opinii stwierdzili, że oskarżeni tempore criminis nie mieli zniesionej, ani ograniczonej poczytalności.

Dodać należało, że obrona obligatoryjna uwarunkowana

wątpliwościami, co do stanu psychicznego sprawcy, rozciąga się na cały etap postępowania, nawet w sytuacji, gdy opinia sądowo-psychiatryczna wątpliwości w tym zakresie nie potwierdziła, jeżeli sąd meriti nie podjął decyzji w trybie art. 79 § 4 k.p.k., co miało miejsce w realiach rozpatrywanej sprawy.

Z powyższego wynikało, że w przypadku **oskarżonych A. M. (1), D. W. i Ł. N. (1)** zachodził przypadek obrony obligatoryjnej, o której mowa w **art. 80 k.p.k.** w jego brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r., zaś w odniesieniu do **oskarżonego J. L. i oskarżonego Ł. N. (1)** – przypadek obrony obligatoryjnej, o której mowa w **art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k.** (w przypadku ostatniego z wymienionych, obrona obligatoryjna wynikała zatem z dwóch różnych przesłanek).

Zauważyć następnie należało, że ww. oskarżeni, pomimo wystąpienia w ich przypadku przesłanek obrony obligatoryjnej, w postępowaniu przed Sądem I instancji nie mieli obrońcy lub obrońcy ich nie uczestniczyli w rozprawie (na której obecność obrońcy – jak wynikało z przytoczonych powyżej przepisów – jest obowiązkowa).

I tak, **oskarżeni A. M. (1) i Ł. N. (1)** w fazie postępowania jurysdykcyjnego przed Sądem I instancji korzystali z pomocy obrońców ustanowionych z urzędu w osobach – pierwszy z ww. adwokata K. M., wyznaczonego zarządzeniem upoważnionego sędziego z dnia (...) roku, na podstawie art. 80 w zw. z art. 81 § 1 k.p.k.; zaś drugi adwokata P. W., wyznaczonego zarządzeniem upoważnionego sędziego z dnia

(...)roku na podstawie art. 78 § 1 k.p.k. (k. 3058).

W toku trwającego wiele lat procesu sądowego przed Sądem Okręgowym obrońcy wskazanych oskarżonych niejednokrotnie wzajemnie się zastępowali – bezpośrednio lub przez ustanowionych przez siebie substytutów (vide: protokoły rozprawy głównej z dnia (...) r.).

Analiza akt niniejszej sprawy, w szczególności opisanego wyżej układu procesowego prowadziła do wniosku, że interesy procesowe A. M. (1) i Ł. N. (1) – w sytuacji reprezentowania ich formalnie przez dwóch różnych obrońców, którzy wzajemnie się substytuowali, czyli de facto przez tych samych obrońców w osobach adwokatów K. M. oraz P. W. – pozostawały w sprzeczności, w rozumieniu art. 85 § 1 k.p.k.

Zauważyć należało, iż oskarżony Ł. N. (1) od początku postępowania nie przyznał się do popełnienia żadnego z zarzuconych mu czynów i w postawie tej konsekwentnie trwał do końca procesu. Tymczasem oskarżony A. M. (1), jakkolwiek w czasie ostatniego przewodu sądowego na rozprawie głównej nie przyznał się do popełnienia zarzuconych mu czynów to jednak podtrzymał wyjaśnienia złożone w toku pierwszego przewodu sądowego, tj. na rozprawie w dniu (...) roku, kiedy to przyznał się do udziału w czynach opisanych w zarzucie II ppkt 2,6, 37, 38, 39, 59 i 60, obciążając zarówno siebie jak i współoskarżonego Ł. N. (k. 3054-3056- w zw. z k. 4543-4543v.).

Przy czym fakt, że apelacje obrońców oskarżonych M. i N. zostały skierowane przeciwko orzeczeniu o winie co do obu oskarżonych w

całości, bynajmniej nie implikuje wniosku, że ich interesy procesowe nie pozostają w sprzeczności.

Podkreślenia wymagało zaś, że obowiązujące przepisy procedury karnej dopuszczają możliwość obrony kilku oskarżonych przez jednego obrońcę, wówczas gdy ich interesy nie pozostają w sprzeczności (art. 85 § 1 k.p.k.). Z poglądów prezentowanych w orzecnictwie oraz literaturze przedmiotu wynika przy tym, iż z oczywistą sytuacją kolizyjną mamy do czynienia z pewnością wówczas, gdy zachodzi sprzeczność w wyjaśnieniach współoskarżonych reprezentowanych przez tego samego obrońcę, w których treści występuje element obciążania się, przyznawania, zawinienia czy współzawinienia innej osoby lub choćby tylko rzucania podejrzenia na inną osobę.

Nie budziło przy tym wątpliwości, iż uwagi te dotyczą nie tylko obrońców ustanowionych bezpośrednio, ale i obrońców zastępczych, substytucyjnych, co jest podyktowane interesem oskarżonych tak, aby prawo do obrony było realną gwarancją procesową, a tym samym realizowało postulat rzetelnego procesu, co leży także w sferze dobra wymiaru sprawiedliwości.

Z tą ostatnią sytuacją – w ocenie Sądu Apelacyjnego – mamy do czynienia w okolicznościach rozważanego przypadku, albowiem – jak to zostało wyżej wykazane – wyjaśnienia A. M. były jedną z podstaw nieprawomocnego skazania również współoskarżonego Ł. N., a obaj oskarżeni byli reprezentowani de facto przez tych

samych obrońców ustanowionych z urzędu.

Podkreślenia wymagało przy tym, że opisana powyżej sytuacja, kiedy to dwaj ww. oskarżeni, których interesy pozostawały w sprzeczności, byli bronieni przez tych samych obrońców, trwała przez cały etap postępowania rozpoznawczego przed Sądem I instancji. Pomimo bowiem że w toku pierwszego przewodu sądowego, Sąd Okręgowy dostrzegł sprzeczność w obronie oskarżonych, to jednak po zmianie składu orzekającego, w toku rozprawy prowadzonej od początku, kwestia ta nie została w żaden sposób podjęta, ani rozstrzygnięta. Sytuacja taka usunięta została dopiero postanowieniem tutejszego Sądu Apelacyjnego z dnia (...), którym stwierdzono sprzeczność interesów w obronie oskarżonych – A. M. (1) i Ł. N. (1) i wyznaczono pierwszemu z wymienionych nowego obrońcę z urzędu w osobie adwokata M. U. w miejsce dotychczasowego – adwokata K. M., w przypadku zaś drugiego z ww. oskarżonych, stwierdzono, że w miejsce obrońcy z urzędu, adwokata P. W., oskarżony sam ustanowił dla siebie nowego obrońcę, adwokata M. C..

Jak zaś niespornie przyjmuje się w orzecznictwie, za bezwzględną przyczynę odwoławczą wymienioną w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. (brak obrońcy w wypadkach określonych w art. 79 § 1 i 2 oraz 80 k.p.k. lub brak udziału obrońcy w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy) można uznać sytuację, gdy oskarżony w postępowaniu sądowym ma wprawdzie formalnie obrońcę, ale z uwagi na zachodzącą sprzeczność interesów tego oskarżonego i

interesów innego oskarżonego reprezentowanego przez tego samego obrońcę, nie może on należycie spełniać swoich powinności (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2018 r., II K.K. 390/17).

Taka właśnie sytuacja wystąpiła w przypadku oskarżonych A. M. (1) i Ł. N. (1), którzy pomimo kolizji ich interesów, w toku postępowania przed Sądem I instancji bronieni byli przez tych samych obrońców. Oznaczało to, że byli oni de facto pozbawieni obrońcy w sytuacji, gdy ich obrona była obligatoryjna – co stanowiło bezwzględną podstawę odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.

Z kolei, **oskarżeni J. L. i D. W.** w fazie postępowania jurysdykcyjnego przed Sądem I instancji korzystali z pomocy obrońców ustanowionych z wyboru w osobach – w przypadku oskarżonego L. – adwokata M. S., a w przypadku oskarżonego W. – adwokata J. K.. Obecność tych obrońców na rozprawie była obowiązkowa – co wynikało z przepisów – odpowiednio - art. 79 § 3 k.p.k. albo art. 80 zd. 2 k.p.k., przewidujących obowiązkowy udział obrońcy w rozprawie głównej, w wypadku obrony obligatoryjnej.

Tymczasem jak wynika z protokołu rozprawy głównej toczącej się w dniu (...) r. przed Sądem Okręgowym w P. (po przerwie z dnia (...) r.), obrońca oskarżonego L., adwokat M. S. oraz obrońca oskarżonego W., adwokat J. K., nie stawili się pomimo prawidłowego zawiadomienia ich o terminie rozprawy (t. XXVIII, k. 5524-5526). W czasie tej rozprawy kontynuowano odbieranie głosów końcowych stron. Przedmiotem rozprawy nie były zatem

wyłącznie czynności o charakterze technicznym, czy organizacyjnym (por. postanowienie SN z dnia 18 marca 2020 r., III KO 96/19). Sąd I instancji, pomimo obligatoryjnej obecności obrońców na rozprawie (art. 79 § 3 k.p.k. albo art. 80 zd. 2 k.p.k.) – przeprowadził czynności procesowe, o których mowa w art. 406 k.p.k., po czym z uwagi na zawilość sprawy odroczył wydanie wyroku do dnia (...) r. (art. 411 § 1 k.p.k.).

Zważyć zaś należało, że w orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się, że wykładnia zwrotu „nie brał udziału w czynnościach” w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. prowadzi do wniosku, że gdy chodzi o udział obrońcy w rozprawie głównej, to dotyczy on obowiązkowego uczestnictwa w tych czynnościach, które wiążą się z merytorycznym rozpoznaniem sprawy (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z 26 lutego 2014 r., III KO 68/13 (LEX nr 1428326) oraz: D. Świecki (w:) B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023, art. 439).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie wskazuje się, że ostatnim momentem koniecznej obecności obrońcy w sytuacjach określonych w art. 79 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 80 k.p.k. jest udanie się sądu na naradę nad wyrokiem, jeżeli nie dojdzie następnie do wznowienia przewodu sądowego (postanowienie z dnia 2 kwietnia 2015 r., III K.K. 306/14, OSNKW 2015/9, poz. 76). Obowiązek ten natomiast nie dotyczy już ogłoszenia wyroku (art. 419 § 1 k.p.k.) (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2023 r., V K.K. 151/23).

Z całą pewnością zatem, głosy końcowe stron (art. 406 k.p.k.) należą do kategorii czynności procesowych, prowadzonych na rozprawie głównej, w których udział obrońcy jest obowiązkowy.

Dodać należało, że wymaganej przepisem obecności obrońcy na rozprawie nie mogła skutecznie zastąpić aktywność podjęta w formie pisemnej, jak miało to miejsce w przypadku obrońcy oskarżonego J. L., adwokata M. S., który w takiej właśnie formie złożył swoje wnioski końcowe w sprawie (k. 5526 w zw. z k. 5519-5520).

Również zatem opisany przypadek procedowania Sądu I instancji na rozprawie w sprawach oskarżonych J. L. i D. W., pod nieobecność ich obrońców – naruszający przepisy art. 79 § 3 k.p.k. i art. 80 k.p.k. – spowodował obrazę prawa kwalifikowaną przez ustawę jako bezwzględna przyczyna odwoławcza, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.

Uwzględniając przedstawione rozważania, zgodnie z przepisem **art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.**, konieczne okazało się uchylenie zaskarżonego wyroku co do oskarżonych: A. M. (1), Ł. N. (1), J. L. i D. W. w całości i w tym zakresie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P..

Niezależnie od powyższego, wskazać należało, że w przypadku oskarżonych A. M. (1), Ł. N. (1), J. L. i D. W., Sąd I instancji procedując w zakresie zarzuconych im czynów, dopuścił się również naruszeń procedury innych niż bezwzględne podstawy odwoławcze. Charakter tych naruszeń wykluczał

możliwość ich konwalidowania przez Sąd II instancji, jako że wymagał przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, co w myśl **art. 437 § 2 k.p.k.**, co również uzasadniało uchylenie zaskarżonego rozstrzygnięcia w odniesieniu do ww. oskarżonych w całości i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Jako że naruszenia te w swej istocie tożsame były z tymi, które wystąpiły także w odniesieniu do oskarżonego J. N. – dla zachowania przejrzystości wywodów niniejszego uzasadnienia – omówione one zostały poniżej łącznie, w motywach rozstrzygnięcia z pkt II uzasadnianego wyroku.

Pkt. II wyroku

Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości w sprawie oskarżonego **J. N.**, w części objętej rozstrzygnięciami zawartymi w **pkt 18, 19 i 23** sentencji zaskarżonego wyroku.

art. 437 § 2 k.p.k.

Zwięźle o powodach uchylenia

Jak wskazano powyżej, brak było podstaw do podważenia zawartych w **pkt 20 i pkt 21** sentencji zaskarżonego wyroku, rozstrzygnięć w przedmiocie wypełnienia przez oskarżonego J. N. w sposób zawiniony ustawowych znamion czynów opisanych w pkt XI i XII części historycznej wyroku.

Wątpliwości co do wystarczających podstaw dowodowych wystąpiły natomiast w odniesieniu do rozstrzygnięć w przedmiocie sprawstwa i winy ww. oskarżonego, zawartych w pkt w **pkt 18 i 19** sentencji zaskarżonego wyroku, tj. w odniesieniu do rozstrzygnięcia uniewinniającego oskarżonego od

zarzutu popełnienia czynu z art. 258 § 1 k.k., opisanego w punkcie IX części historycznej wyroku (XVI wg aktu oskarżenia) oraz rozstrzygnięcia skazującego, ograniczającego jednakowoż odpowiedzialność karną do jednego tylko z zachowań objętych zarzutem z pkt X, tj. czynu polegającego na tym, że w dniu 22 listopada 2010 r. w M. nabył od D. W. za kwotę co najmniej 5 tys. zł samochód marki C. (...) o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 45 000 zł, dokonując następnie jego częściowego demontażu, uznanego za przestępstwo z art. 291 § 1 k.k.

W odniesieniu do rozstrzygnięcia **uniewinniającego**

oskarżonego J. N. od zarzutu przestępstwa z art. 258 § 1 k.k., w pierwszej kolejności zauważyć należało – co aktualne było także co do rozstrzygnięć dotyczących pozostałych oskarżonych – że Sąd I instancji generalnie błędnie ocenił kwestię dopuszczalności procesowego wykorzystania **materiału uzyskanego w toku kontroli operacyjnej**, popadając przy tym w ramach swojego rozumowania co do tej kwestii w wewnętrzną sprzeczność.

Zauważyć zatem należało, że – wbrew temu co stwierdził Sąd I instancji – materiał uzyskany w toku kontroli operacyjnej może stanowić dowód wyłącznie w odniesieniu do przestępstw tzw. katalogowych, tj. ujętych w przepisach art. 19 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U.2024.145 t.j.). Tylko w odniesieniu do tej kategorii przestępstw, kontrola operacyjna może być zarówno w pełni legalnie zarządzona, jak i objęta tzw. zgodą następczą. Do wspomnianych przestępstw katalogowych należy

zaś przestępstwo z art. 258 § 1 k.k. (art. 19 ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy o Policji), nie należy natomiast czyn z art. 291 § 1 k.k., zaś czyn z art. 279 § 1 k.k., został do katalogu włączony już po wydaniu zaskarżonego wyroku, bo dnia 12 stycznia 2022 r., na mocy przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z powołaniem (...) Biura (...) (Dz.U.2021.2447).

Wbrew stanowisku Sądu I instancji, wskazanej powyżej zasady nie zmieniło wejście w życie – w dniu 15 kwietnia 2016 r., na mocy ustawy zmieniającej z dnia 11 marca 2016 r. (Dz.U.2016.437) – przepisów **art. 168b k.p.k.** Przypomnieć należało, że w doktrynie i orzecznictwie podniesiono istotne wątpliwości co do konstytucyjności art. 168b k.p.k., dotyczące możliwości rozszerzenia zgody na przestępstwa inne, niż ujęte we wspomnianym katalogu. Wątpliwości te wyjaśniła uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2018 r., sygn. I KZP 4/18, w której stwierdzono, że użyte w art. 168b k.p.k. sformułowanie "innego przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego innego niż przestępstwo objęte zarządzeniem kontroli operacyjnej" obejmuje swoim zakresem wyłącznie te przestępstwa, co do których sąd może wyrazić zgodę na zarządzenie kontroli operacyjnej, w tym te, o których mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2067 t.j. z późn. zm.).

Stwierdzić zatem należało, że w sytuacji procesowej zaistniałej w niniejszej sprawie, brak było przesłanek, które umożliwiłyby objęcie zgodą na zarządzenie kontroli operacyjnej lub wydanie

tw. zgody następczej na wykorzystanie materiałów z prowadzonej kontroli operacyjnej w sprawie przeciwko oskarżonym (nie tylko N.) w zakresie zarzuconych im czynów wypełniającego znamiona przestępstwa z art. 279 § 1 k.p.k., czy art. 291 § 1 k.k. Wykluczało to możliwość wykorzystania wymienionych materiałów, jako podstaw dowodowych ustaleń faktycznych dotyczących wymienionych czynów.

W tym miejscu zauważyć należało, że w kontekście powyższych uwag, finalnie trafnie, choć popadając przy tym w wewnętrzną sprzeczność, Sąd I instancji uniewinnił **K. F. od zarzuczonego jej czynu z art. 279 § 1 k.k.** – co niezasadnie kwestionował prokurator. Sąd I instancji w tym wypadku słusznie wskazał, że wymienionej oskarżonej nie postawiono zarzutu udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, a jedynie czyn z art. 279 § 1 k.k., nie należący do katalogu wymienionego w ustawie o Policji, co implikuje wniosek, że stosowana wobec niej rejestracja rozmów telefonicznych nie była prowadzona zgodnie z prawem i nie może stanowić dowodu. Sąd więc swoich ustaleń faktycznych dotyczących K. F. nie opierał na tym dowodzie, a żaden z pozostałych nie wykazał winy oskarżonej (vide: str. 78 uzasadnienia zaskarżonego wyroku).

Niekonsekwentnie jednakże – i w tym wypadku błędnie – Sąd I instancji pominął dowód z kontroli operacyjnej w odniesieniu do zarzuczonego oskarżonemu J. N. czynu z art. 258 § 1 k.k. Zauważyć należało – co tym razem trafnie podnosił apelujący prokurator – że czyn ten stanowi

tw. przestępstwo katalogowe, tj. przestępstwo ujęte w przepisie art. 19 ust. 1 pkt 2 powoływanej ustawy o Policji, co do którego dopuszczalne jest zdobywanie dowodów w drodze zarządzonej w odpowiedni trybie kontroli operacyjnej. W przedmiotowej sprawie – co było bezsporne – kontrola taka była prowadzona również w odniesieniu do oskarżonego N.. Przypadała ona na okres (...) i objęta została wymaganą zgodą następczą. Brak zatem było prawnych przeszkód do tego, by rozważyć wartość dowodową ww. materiałów w odniesieniu do zarzutu z art. 258 § 1 k.k. Tymczasem – jak wynikało z uzasadnienia zaskarżonego wyroku (vide: str. 80 tego dokumentu) – Sąd I instancji możliwość taką zupełnie pomiał, opierając rozstrzygnięcie uniewinniające oskarżonego N. wyłącznie na konkluzji o braku dowodowego wykazania sprawstwa za pomocą osobowych źródeł dowodowych (w tym wyjaśnień oskarżonych). W tym wypadku zatem, rację miał apelujący prokurator, wywodząc, że rozstrzygnięcie uniewinniające było co najmniej przedwczesne i jako takie nie mogło się ostać. Przy czym przeprowadzenie w tym zakresie uzupełniającego postępowania dowodowego, obejmującego w szczególności wykorzystanie potencjału dowodowego materiałów uzyskanych w drodze kontroli operacyjnej – wymaga prowadzenia na nowo przewodu w całości, stąd w myśl art. 437 § 2 k.p.k., winno odbywać się przed Sądem I instancji.

W odniesieniu do zawartego w **pkt 19** sentencji zaskarżonego wyroku, rozstrzygnięcia skazującego oskarżonego J. N. za czyn z **art. 291 § 1 k.k.**,

którym **ograniczono zakres odpowiedzialności karnej do jednego tylko z zachowań** objętych zarzutem z pkt X, wskazania wymagało – co odnosiło się również do rozstrzygnięć skazujących, ale w analogiczny sposób ograniczających kryminalną zawartość czynów, w przypadku **oskarżonych A. M. (1), Ł. N. (1), J. L. i D. W.** – że rozstrzygnięcia te obarczone były wadą wewnętrzną sprzeczności zarówno w ramach treści wyroku, jak i pomiędzy jego sentencją a uzasadnieniem.

Zważyć zatem należało, że oskarżonemu J. N., w pkt X części historycznej zaskarżonego wyroku, zarzucono kilka zachowań mających stanowić jedno przestępstwo ciągle z art. 291 § 1 k.k. i z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 65 § 1 k.k.

Z kolei oskarżonym A. M. (1) i Ł. N. (1) w pkt II części historycznej zaskarżonego wyroku, zarzucono kilkadziesiąt zachowań mających stanowić jedno przestępstwo ciągle z art. 279 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 275 w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. (a w przypadku drugiego z wymienionych w zw. z art. 64 § 1 k.k.) w zw. z art. 65 § 1 k.k.

Podobnie, w przypadku oskarżonego J. L., w pkt V części historycznej wyroku, zarzucono czyn ciągly z art. 279 § 1 k.k. i z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i z art. 65 § 1 k.k.

Zaś w przypadku oskarżonego D. W. w pkt VIII – czyn ciągly z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i art. 65 § 1 k.k.

Z kolei w części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku, w punktach: 19 – co do oskarżonego N., 2 – co do oskarżonych M. i N., 9 – co do oskarżonego L. oraz 15 – co do oskarżonego W., Sąd I instancji uznał oskarżonych za winnych niektórych tylko spośród zarzuconych im zachowań (kwalifikowanych w zarzutach jako elementy jednego czynu ciągłego), przy czym w żadnym z ww. punktów sentencji wyroku nie przywołano art. 12 k.k., ani nie wskazano, że oskarżonym przypisuje się przestępstwo ciągłe. Z redakcji pkt 2 wynikało przy tym, że każde z zarzuconych oskarżonym A. M. (1) i Ł. N. (1) zachowań uznane zostało za odrębne przestępstwo, a w kwalifikacji prawnej podstawy wymiaru kary w tym punkcie powołano przepis art. 91 § 1 k.k.. Z kolei w pkt 15, w podstawie prawnej nie powołano art. 91 § 1 k.k., ale wskazano, że oskarżony W. dopuścił się ciągu przestępstw. W przypadku zaś oskarżonego L. (pkt 9) nie powołano ani art. 12 k.k. ani art. 91 § 1 k.k., ale wymierzono jedną karę; w przypadku oskarżonego N. – w pkt 19 – przypisano jedno tylko zachowanie i wymierzono jedną karę, nie wypowiadając się w ogóle co do pozostałych zarzuconych zachowań.

Opisany chaos redakcyjny w ramach sentencji wyroku powodował, że nie sposób było odgadnąć, czy oskarżeni skazani zostali za czyn ciągły (art. 12 k.k.), czy odrębne przestępstwa popełnione w warunkach ciągu przestępstw (art. 91 § 1 k.k.). Podkreślenia wymagało zaś, że o ile w pierwszym przypadku, brak dowodowego potwierdzenia części przestępczych zachowań wymagał prostej eliminacji tych zachowań

z opisu czynu, o tyle w drugiej sytuacji, tj. przy uznaniu, że każde z tych zachowań stanowiło odrębne przestępstwo, brak dowodowego potwierdzenia sprawstwa i winy wymagałby wydania rozstrzygnięcia uniewinniającego.

Stwierdzić zatem należało, że zaskarżony wyrok w omawianej części obarczony był wadą w postaci braku dokładnego określenia przypisanego oskarżonym czynów oraz ich kwalifikacji prawnej – co stanowiło **rażące naruszenie przepisów art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k.**

Opisane niejasności w treści wyroku mogły być również rozpatrywane w kategorii braku w ogóle zawarcia rozstrzygnięcia odnośnie do części czynów, zarzuconych oskarżonym w akcie oskarżenia. Pominięcie takie stanowiło z kolei **rażące naruszenie art. 413 § 1 pkt 5 k.p.k.** Przepis ten stanowi, że każdy wyrok powinien zawierać rozstrzygnięcie, zaś jego brak jest równoznaczny z nie odniesieniem się do istoty sprawy, a tego rodzaju braków nie może naprawić samo tylko uzasadnienie. Zatem brak takiego rozstrzygnięcia w wyroku będzie realizować naruszenie tego przepisu (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2011 r., II KK 19/11 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 15 maja 2014 r., II AKa 4/14).

W przypadku obu z ww. braków, ich konwalidowanie wymagać będzie przeprowadzenia w tym zakresie na nowo przewodu w całości (art. 437 § 2 k.p.k.).

Wskazania wymagało następnie, że opisane powyżej niejasności co do rozstrzygnięć skazujących, potęgował dodatkowo fakt, że

pozostawały one w sprzeczności z treścią uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Przedstawiając pisemne motywy owych rozstrzygnięć, Sąd I instancji wypowiedział się z kolei – tylko i wyłącznie – o działaniu oskarżonych w ramach przestępstwa ciągłego. Podkreślenia wymagało, że pozostawało to w rażącej sprzeczności z treścią sentencji wyroku, w której – jak wskazano powyżej – w żadnym wypadku nie przypisano oskarżonym czynów popełnionych w warunkach art. 12 k.k. Sprzeczność ta uniemożliwiała ponadto dokonanie kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku.

Podkreślenia zaś wymagało, że jakkolwiek w obowiązującym obecnie stanie prawnym (art. 455a k.p.k.), wadliwość pisemnego uzasadnienia wyroku przestała być powodem uchylecia zaskarżonego orzeczenia, to jednak wady pisemnych motywów takiego wyroku nie utraciły jakiegokolwiek znaczenia w ramach instancyjnej kontroli wyroku. Przekonanie sądu o wiarygodności lub niewiarygodności określonych dowodów pozostaje bowiem pod ochroną zasady wyrażonej w art. 7 k.p.k. tylko wtedy, gdy zostało prawidłowo uargumentowane w uzasadnieniu wyroku; ewentualna zaś ocena instancyjna winna być zatem dokonywana nie pod kątem wad samego uzasadnienia, ale obrazy art. 7 k.p.k. czy art. 410 k.p.k. (por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 lipca 2017 r. II AKa 152/17).

W przypadku zaś kontrolowanego w niniejszej sprawie orzeczenia, sposób redakcji jego pisemnego uzasadnienia, de facto wykluczał możliwość dokonania instancyjnej kontroli toku rozumowania

Sądu I instancji. I w tym zatem aspekcie, zaskarżone rozstrzygnięcie obarczone było brakiem nakazującym jego uchylenie.

Opisane powyżej wady zaskarżonego wyroku powodowały, że rozstrzygnięcie to nie mogło się ostać. Jednocześnie usuwanie owych wadliwości przez Sąd Apelacyjny w toku postępowania odwoławczego nie było możliwe, jako że wymagało przeprowadzenie na nowo przewodu w całości (art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k.).

Konsekwencją uchylenia opisanych powyżej rozstrzygnięć w przedmiocie sprawstwa i winy oskarżonych, w tym J. N., Ł. N. (1) i A. M. (1), była konieczność wyeliminowania z obrotu prawnego również rozstrzygnięcia następczego, zawartego w **pkt 23** sentencji zaskarżonego wyroku, zobowiązującego na podstawie art. 46 k.k., oskarżonego N. (solidarnie z dwoma ww. współoskarżonymi) do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem.

0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania

Ponownie rozpoznając sprawę, Sąd Okręgowy winien uwzględniając powyższe rozważania, w pierwszej kolejności zadbać o to, by procedowanie i wyrokowanie w sprawie wolne było od wad stanowiących bezwzględne przesłanki odwoławcze, w tym w zakresie należytej reprezentacji oskarżonych, stanowiącej gwarancję realizacji ich prawa do obrony.

Następnie, Sąd Okręgowy – również opierając się na treści powyższych

uwag Sądu odwoławczego – winien dokonać analizy dowodów w sposób odpowiadający regułom określonym treścią art. 7 k.p.k., przede wszystkim zaś nie uchybiając normie art. 410 k.p.k., bacząc przy tym by właściwie rozpoznać prawidłowy zakres materiału dowodowego, nadającego się do procesowego wykorzystania. Nadto w oparciu o ten materiał – poczynić prawidłowe ustalenia pozwalające rozstrzygnąć, czy oskarżeni wypełnili znamiona ustawowe poszczególnych zarzuconych im czynów, dbając przy tym by redakcja wyroku nie pozostawiała w tym względzie wątpliwości i odpowiadała ustawowym wymogom, w szczególności ujętym w art. 413 § 1 pkt 5 k.p.k. i art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., w końcu zaś w sposób prawidłowy, odpowiadający wymogom art. 424 k.p.k. – umotywować swoje rozstrzygnięcie.

Jednocześnie, zgodnie z art. 442 § 2 k.p.k., Sąd ponownie rozpoznający sprawę, ograniczy prowadzone postępowanie do tych (wskazanych wyżej) obszarów, które miały wpływu na uchylenie wyroku.

6. *Koszty Procesu*

Punkt rozstrzygn.z wyroku

Przytoczyć okoliczności

Pkt V wyroku

Pkt VI wyroku

Pkt VII wyroku

Orzekając o kosztach procesu za postępowanie odwoławcze, Sąd Apelacyjny wziął pod uwagę wynik sprawy, a zatem w pierwszej kolejności to, że w odniesieniu do wszystkich oskarżonych za wyjątkiem K. F. i częściowo J. N., postępowanie zakończyło się wydaniem wyroku o charakterze kasatoryjnym. W tym wypadku zatem wyrok Sądu II instancji

nie był orzeczeniem kończącym postępowanie w rozumieniu art. 626 § 1 k.p.k. Wobec tego, w zakresie objętym uchyleciem, orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu za postępowanie odwoławcze pozostawić należało do rozstrzygnięcia Sądowi I instancji, ponownie rozpoznającemu sprawę.

Natomiast w sprawie **oskarżonej K. F.**, koszty procesu za postępowanie odwoławcze, zgodnie z przepisami art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k., obciążały Skarb Państwa, a to z uwagi na nieuwzględnienie apelacji prokuratora wniesionej na niekorzyść uniewinnionej oskarżonej. W ramach tych kosztów, w myśl przepisów art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k., zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonej K. F. kwotę 1440 zł, jako zwrot uzasadnionych wydatków z tytułu ustanowienia obrońcy w postępowaniu odwoławczym. Przy czym wysokość tych kosztów ustalono na podstawie przepisów § 11 ust. 2 pkt 5 i § 17 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2023.1964, t.j.), a zatem w oparciu o stawkę 1200 zł z uwzględnieniem jej zwiększenia o 20% za kolejny termin rozprawy przed Sądem II instancji.

W sprawie zaś **oskarżonego J. N.**, w części nieobjętej uchyleciem, koszty postępowania odwoławczego, w myśl przepisów art. 627 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k., co do zasady obciążały tego oskarżonego, a to w zakresie związanym z nieuwzględnioną apelacją jego obrońcy. W tym zakresie jednakże, Sąd Apelacyjny, uwzględniając

dyspozycję art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k., znalazł podstawy do tego, by zwolnić oskarżonego J. N. z obowiązku ponoszenia na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, uznając, że z uwagi na jego sytuację majątkową, pokrycie kosztów sądowych byłoby dla niego zbyt uciążliwe. Z tych samych względów, na podstawie przepisów art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o kosztach sądowych w sprawach karnych (Dz.U.2023.123 t.j.), zwolnieniem objęto także opłatę za obie instancje.

Nadto uwzględniono także to, że **oskarżony A. M. (1)** w toku postępowania odwoławczego korzystał z pomocy prawnej obrońcy wyznaczonego mu z urzędu. Wobec tego, obrońcy temu przysługiwał zwrot kosztów obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu. Przy czym wysokość tych kosztów ustalona została w oparciu o przepisy § 11 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2023.1964, t.j.), a to w związku z podzielanym przez tutejszy Sąd Apelacyjny stanowiskiem wyrażonym w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2023 r., sygn. I KZP 5/23, z którego wynika, że różnicowanie wynagrodzenia adwokata z urzędu poprzez jego obniżenie w stosunku do wynagrodzenia, jakie otrzymałby, gdyby występował w sprawie jako obrońca z wyboru, nie ma konstytucyjnego uzasadnienia. W rezultacie należało w tej sprawie zastosować przepisy powołanego wyżej rozporządzenia o stawkach

obrońcy z wyboru i ustalić należną obrońcy z urzędu kwotę na 1200 zł.

Dodać należało, że zasądzona kwota nie podlegała zwiększeniu o przysługującą obrońcy stawkę podatku VAT, ale przyjąć należało, że wartość podatku VAT zawarta jest w ww. kwocie. Pomimo bowiem braku podstaw do zakwestionowania obowiązującej mocy przepisu § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, dodatkowe doliczanie stawki VAT do kwoty ustalonej w oparciu o stawki należne obrońcom z wyboru, prowadziłyby do kolejnego niedopuszczalnego różnicowania sytuacji obrońców z urzędu i z wyboru (tym razem na niekorzyść tych drugich).

Wobec tego, na rzecz obrońcy z urzędu, jako zwrot kosztów obrony udzielonej w oskarżonemu A. M. (1) w postępowaniu odwoławczym, zasądzono kwotę 1200 zł (w tym VAT).

7. PODPIS

P. M. K. L. I. P.